

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A szabadelvűpárt jelölési Nyitramegyében.

Azok a hírek, melyek a nyitramegyei szabadelvűpárt képviselő-jelöléseiről elterjedtek és részben már a lapokban is megjelentek, magukban véve érdekesek a néppárt nézve pedig, mely most is az egész vonalon felveszi a harcot a liberálisokkal, sok tekintetben tanulságosak.

A nyitrai kerület jelöltje dr. Rudnay Sándor, a kit két év előtt Széll Kálmán programja alapján egyhangulag választották meg. Jól emlékszünk akkor tartott programbeszédére, melyben erősen hangsúlyozta, hogy azért hajlandó támogatni a kormányt, mert az a törvény alapján állva a közszabadságokat tiszteletben tartja, a jog uralmát érvényre emeli, az ország érdekeire nézve, különösen az Ausztriával való kiegyezés kérdésében előnyös közgazdasági politikát folytat, s nemzeti irányával, a közjogi alapon létesített intézmények bölcs fejlesztésével az állami egység megszilárdítására törekszik.

Azóta nemcsak maga Széll Kálmán, hanem a politikája is megbukott. A híres Széll-féle formulát gróf Tisza István már az Olaszországgal kötött szerződésnél egyszerűen átlukasztotta, a közjogi ügyek kezelésében, főképp a katonai kérdésekre vonatkozólag hanyatlás állott be, a kormány és pártja a törvényes alapról letérve, az erőszak útjára lépett, egyszóval a szabadelvűpárt politikájának szelleme és iránya teljesen megváltozott, s Rudnay Sándor ennek dacára a kormány hívének valija magát és bizalmat kér attól a kerulettől, mely két év előtt a Széll-féle politikához való csatlakozását nyíltan helyeselte.

A hol csak egy szemernyi erkölcs van a politikában, ott ilyesmi nem fordulhat elő. A

kinek minden törekvése abban csúcsosodik ki, hogy bármió kormányt támogasson, az nem képviselő, hanem közönséges kormányzó, és a mely kerületnek bármió program jó, az nem áll választó polgárokból, hanem fizetett kulikból, a kinek a választás olyan foglalkozás, mint bármely kenyérkereset.

Feljegyezzük ezt a tényközlést, mert a választások alatt hivatkozunk kell reá, valamint arra is, mely a vágyvecei kerületben fog előfordulni. Itt a jelölt Emődy József, ugyanaz az örökös mandátum-vadász, a kit a néppárt 1901-ben a nyitrai választó-kerületben nagy áldozatokkal támogatott. Áldozatokkal, mondjuk, mert miatta meghasonlottunk saját pártunknak egy igen tekintélyes részével, kitettük magunkat gyanúsításoknak, el kellett tűrnünk legodaadobb párthíveink szemrehányásait, választóinkat magunkkal sodortuk egy erős választási harcra az árjába, a hol azok tömérdek kellemetlenséget és zaklatást kénytelenek voltak elszenvedni.

Mindezt előre láttuk, és sokáig ellenszegültünk is a hálátlan kísérletezésnek, de végre is győzött bennünk a kötelességérzet, s mint hű párttagok teljes odaadással iparkodtunk eleget tenni országos pártvezetőségünk ismételt kérései és sürgetéseinek.

Arról persze nem is álmodtunk, hogy lesz még olyan idő is, a mikor Emődy József eszközül adja oda magát a liberálisoknak a néppárt letérésére és hozzá még nemtelen eszközül, mert épen olyan kerületben jelölteti magát, a hol különféle összeköttetései miatt az ő jelöltségével lehet legtöbbet ártani a néppártnak. Nehez lett volna ilyesmire gondolni is, mert igazán nem vagyunk ahoz hozzászokva, hogy ha az emberek

jelleméről alkotunk magunknak véleményt, akkor mindig az alacsony pontokra szegezzük szemünket és a vásárcsák képeit nézzük, melyeken nem találunk egyetlen egy finomabb vonást sem, de annál több silányságot.

Külömben a vágyvecei néppártnak esze ágában sincs megijedni Emődy jelöltségétől, ellenkezőleg az a rút hálátlanság, melylyel most a jelölt a néppártnak fizet, annál inkább fogja serkenteni párthíveinket a belopódzott mandátum vadász vállalkozásának meghúztatására.

Hasonlóképpen nem fél a néppárt a galgóci kerületben a sok különféle alkalmas Fodor Józseftől, a ki már egyszer képviselte a kerületet az 1884—87 ciklus alatt. Azután kiesve a nyitrai liberális központ kegyéből, visszavonult a politikai élet zajától, úgy azonban, hogy nem hagyott tártongó irt maga után. Személyének jelentősége dr. Kramolin főispánusa alatt éledt fel, a kinek egyik bizalmas embere volt. Éppen ezen viszonya miatt Kramolin barátai az hitték, hogy Fodor azokhoz fog tartozni, akik a második Thuróczy-erával nem azonosítják magukat, de ebben a várakozásban alaposan csalódtak. Fodor hű csatlósa lett II. Thuróczy Vilmosnak, a faképnél hagyva szépecskén a Széll-Kramolin-féle politikát.

Barátai azt mondják róla, hogy korrekt ember, ami alatt Nyitramegyében, ha liberálisról van szó, azt szokták érteni, hogy még nem követett el választási huncutságot. No hát a korrektségnek ezt a vértetét ketté tőri most a fellépése, mert aki egy törvénytipró, ex-lex kormány és pártja részéről képviselő-jelöltséget fogad el, az, ha még eddig ment volt a választási visszaélések metétyétől, egyszerre a legnagyobb mértékben annak részesévé válik.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

„Turandot” bucsuestélya.

— Hans Arnold után: Moró Jenny. —

(Végo.)

Ezalatt beállott az est.

Az öreg ház, az országút mentén, fényárban uszott; a kapuk előtt nagy szurokfáklyák égtek, s vörös fényük messze bevilágította a fasort; egy negyed óra múlva kellett a vendégeknek érkezniök.

Kató felhasználta ez utolsó időt, hogy csipke kendőjét magára vetve, a sötét kertbe menekülhessen, és ott fel- s alá járkálva, szívét nyugalomra kényesítse a mennyire csak lehetett.

Midőn messziről látta, hogy jön a doktor, ki, mint a ház barátja, és főrendező, valamivel előbb jelent meg a többinél: a sűrű bokrokba menekült, érthető félelemmel, mely az elhatározást inkább előidéznél szereti, mintsem, hogy annak elébe álljon.

A doktor nem is vette észre, — s anélkül, hogy jobbra, vagy balra tekintene, be ment a házba. A szülőkhöz sietett.

Ott ültek ők, a polgármester frakban, rendjeivel, az anya ezüst szürke selyem ruhá-

ban, fekete csipke főkötő takarta hófehér haját, mint egy öreg jegyes pár kéz-kézben a családi képek alatt és felemelkedtek, hogy a belépő doktort egyszerű és finom szívelyességgel üdvözöljék.

Mi tárgyalni valója volt a doktornak velük, rövidebb a kapuzás előtt, nem tudom, csak azt tudom, hogy e rövid beszélgetés után mindkét öreg nagyon felvidult és boldognak látszott, hálsán szorították a doktor kezét. Ebből azt merjük következtetni, hogy mindennek, a mit előadott, és tőlük kért, teljes beleegyezésüket nyerte meg, és azért nyugodt szívvel nézhetünk küldetésének eredménye elé, mert a szép Turandot-hoz minden hő érdeklődésünk dacára sem állunk annyira közel, mint szülői.

Ideje volt, hogy minden magánértekezés és előkészület már végét járja, mert a faszor végén már jöttek, az első vendégek megérkeztek, helyi szokás szerint a lámpásokat, mint hordható utcai világítást, maguk előtt tartva. — Majd ezeket többen is követték és vidám, kellemes várakozásteljes társaság özlött a meghatározott órában a terembe, hogy a vőlegény nélküli menyasszonyt üdvözöljék, megajándékozzák és szerencsekívánataikkal elhalmozzák új élete kezdetén, melyet oly különös módon eszelt ki.

Egy része a nagy teremnek, hol az előadásnak lefolynia kellett, függönyvel volt elválasztva, és mintegy szinpaddá átalakítva. Ez előtt egy nagy karosszék állott, melyben „Turandot kisasszony”, a főszemély foglalt helyet.

Minden tekintet mosolygó feszültséggel rajta függött, míg ő oly komolyan és rendesen viselkedett, mint az áldozat bárány, kinek holnap felkényszerített kérővel meg kell esküdnie, annyira, hogy ismét fenyegetőleg túltelt fel a szálló ige: „Neki mindig valami különös kell!”

„A menyasszonyi koszorú” költemény helyett, megjelent a mopszli harisnya kötéssel, — a vén lányok jelképe, — ezután felvonultak a kikoszorózott kérők hatalmas kosarakkal, elszontyorodott arcokkal; ezt tréfás megjegyzések követték, Turandot hercegnőre, a kimaradt férjre célozva és a kedves, vig figyelem mellett ott voltak a tövises is, melyeket az irigység és káröröm szokott a virágok közé vegyíteni.

De Kató megtartotta a doktornak adott szavát: mindent egyenlő önuralommal fogadott, nevetett a hol kellett, és meghatottnak látszott, egészen a műsornak megfelelően.

A doktor ezen kielégítő eredményt mai szónoklatának tulajdonította, mialatt ide-oda járkált, hogy a dolgok felett ügyeljen.

Nagy oka lehet az öröme a szenici kerület nemzetiségi pártjának Crausz István jelöltiségeért. Veszeloyszky Ferenc pompásabb ellenjelöltet nem kaphat. Csak siessen a vármegye vezetősége és ugyanilyen népszerű embert küldjön Verbóra is, akkor mind a két helyen biztos a győzelem, melynek a baberait azonban nem a kormánypárt fogja aratni, s ez még nem is volna olyan nagy baj, hanem az a szomorú, hogy ezekben a kerületekben a magyarság ügye ilyen jelöltek zászlaja alatt újra csúfos vereséget szenved.

Szánalmas mosolyt kelt a liberálisok jelölése a privigyei kerületben, ahol arra számítanak, hogy sikerül nekik a néppárti választókat megosztani. Ezért léptetik fel Csillaghy Györgyöt és Markhot Aladárt, amely jelölésben azonban még nem hiszünk, annyira nevétség az. Határtalan naivságra vall az a reménykedés, hogy akár Csillaghy Györgynek, akár Markhot Aladárnak sikerül a néppárti választók egy részét elhódítani, akik azután a pótválasztáson az egyik, vagy másik szabadelvű jelölt választóival egyesülve, annak győzelmét biztosítanak.

Drága mulatság lesz ez a liberális játékoska és végtelenül hiába való. Privigyén a néppárt kezéből semminő hatalom ki nem űtheti a zászlót, az olyan liliputi hatalmasságok pedig legfeljebb csak arra jók, hogy erőlködésükkel kedélyes farsangi mulatságot szerezzenek a kerületnek.

Száz szónak is egy a vége, az eddig tudomásunkra jutott liberális jelölésekből tanulunk, okulunk és a küzdelemre fegyvereket kovacsolunk.

- y.

Visszapillantás.

A fordulóra jutott idő ismét egy évet sülyesztett az enyészet mélysegebe.

A lefolyt esztendő eseményeinek árjában a katolikus világot károsan érintette a francia kormányok szakítása a Vatikánnal, melyet minden valószínűség szerint a kultusbudget eltörlése fog követni. Egyik gonoszított a másikat szüli, egyetlen egy jogtalan, erőszakos tény a jogtalanságok egész sorozatát hozza napvilágra.

A francia kormány a kongregációk elnyomásával kezdte jogtöréseit, folytatta azokat az iskolatörvényekkel és befogja fejezni egy, az egyház ellen indítandó irtóháborúval. Ezen háború

kitörésének a siettetése, ez a tulajdonképeni célja a Vatikánnal való szakításnak, melyet a szentszék sajnálhat ugyan és sajnál is, de egyébként nem nyugtalankodik miatta, mert az igazság győzelme soha sem bizonytalan, csak az az időpont ismeretlen az emberek előtt, melyben Isten az igazság ügyét győzelemre vezeti.

Az egyház feje megtette kötelességét a francia katolicizmus védelmében, meg fogja tenni ezentúl is, a többi nyugodtan bízhatja a gondviselés kezére.

A mult esztendő világeseményei közül mind az öt földrészt érdeklí a keletázsiai háború, mely borzalmak és szenvedések tekintetében ritkítja párját. Fájdalmas tapasztalat az, hogy az emberi társadalomban még mindig nincs elegendő erő a háborúk megállítására. Az emberi nem roppant sikerrel tud már védekezni a ragály és döghalál ellen, nem is pusztítják már ezek a körök olyan nagy mérvben az embereket, mint, még annak előtte, csak a legnagyobb csapás, a háború ellen nem tud védekezni, pedig ehhez egyéb sem kellene, csak akarat. De jó akarat; nem nagyravágyó, önző és gyűlölettől hevülő akarat, hanem a keresztény szeretet, igazságosság és méltányosság elvei szerint igazodó élettörékvés, mely amint határt tud szabni a nagyravágyásnak és a hatalmi gögnek, úgy meg tudja találni a kiegyenlítés és béke útját az érdekösszeütközések és surlódások elintésére.

A polgárosodás óriási lépést tenne előre, ha az államok a háborút egyszer s mindenkorra kiküszöbölnék a hódítási eszközök köréből. A háború felszítja a vad indulatokat, leszállítja a tömeg szemében az emberi élet értékét. Minden háború alatt megszorodnak a gyilkosságok még a legtávolabbi országokban is, amint azt a most folyó háború alatt is észlelhetik, akik a bűnstatistika adatait figyelemmel kísérik.

A keletázsiai háború borzalmi között jótékonyan hatott az egész világra a békés polgári munkának nagy műve, a st. louis-i világkiállítás és az ezzel kapcsolatos interparlamentáris konferencia, melyen Magyarország számára gróf Apponyi Albert aratott diadalokat. Háborút viselt ő is, társaival együtt küzdött, hogy bemutassa a nemzetek összesereglett képviselőinek Magyarországot fiainak szellemi erejében és kivívja hazánk számára azt az elismerést, mely osztályrészül jut a művelt népeknek, ha kimutatják, hogy at-

érzik a polgárosodás vívmányainak fontosságát és azokért erős szellemmel lelkesedni is tudnak.

A míg az ország legjelesebb fia a távoli világgréz kultúr ünnepében hazánk dicsőségére részt vettek, addig itthon elhamvasztotta a béke olaját gróf Tisza István miniszterelnök az ugrai levéllel, melynek harcahívó, szenvedelmes és sértő hangja a közélet széles körében módfelett felizgatta a kedélyeket. Az izgalomhoz egyéb sem kellett már, mint a november 18-iki erőszak, hogy a parlament rendje fenekestül felforgassék. A felforgatott parlamenthez pedig most már nem szükséges más, mint törvénytelen házfel-osztatás téli választásokkal, vesztegetésekkel, terrorizmussal és erőszakkal, s akkor az ország bekeje úgy fel lesz dülva, hogy ember legyen, aki ebben az iszonyú zürzavarban és háborgásban eltudjon igazodni, s az alkotmány épületét az összeomlasztó viharoktól megóvja.

Ilyen baljóslatú jegyben lépünk az új esztendőbe, telve aggodalmakkal, melyeket némiképp csak az a tudat csökkent, hogy az ország legjobbjai vállvetve törekednek az országot a törvényes rend alapjára visszahelyezni. — n.

Levelezés.

Választási mozgalmak Érsekújvárott.

Az érsekújvári néppárt fölöslegesnek tartotta a szervezkedést. Fölöslegesnek tartotta egyrészt azért, mert bizik erejében, másrészt azért, mert törhetetlenül ragaszkodik a szövetséges ellenzék vezérő bizottságának ama megállapodásához, mely szerint az országos bizottság fogja a kerületekben ajánlani a jelölteket, természetesen a választó polgárság többségének figyelembe vételével és annak kívánsága szerint.

Ez oly megállapodás, melyet alkotmányos életünk legkiválóbb harcosai szankcionáltak. Oly megállapodás ez, melyet ha a választási küzdelemben betartunk, diadalra fogja segíteni az ellenzék zászlóját még oly kerületekben is, melyekben a széthúzás a győzelmet kétségessé, lehetetlenné tenné.

De a választási küzdelem még meg sem indult már is felmerülnek olyan tünetek, melyek arra engednek következtetni, hogy a szövetséges ellenzék fenti megállapodását az országban egyesek magukra nézve kötelezőnek nem tartják. Azért résen kell lenni, s minden olyan mozgalmat,

Tulajdonképen megis jó fickó vagyok! — gondolá csendes meghatottságában, — hogy oly fáradságot vettem magamra e bucsuestélynél, melynek igazság szerint az enyémnek kellett volna lennie — ha az én akaratom szerint megy.

Befejezésül jelenetek következtek a főszemély életéből, egyik a másik után. A völegény nélküli menyasszony szép szemei mindjobban kinyíltak, lélekzete elállt, midőn gyermekkori csínyjei és álmái, melyekről csak egyedül egy valaki tudhatott, művészi vonásokban vonultak el szemei előtt, midőn mögötte a csendes csodálkozás moraja hallatszott s mindinkább hallható volt a kérdés: — Ki csinálta ezt? — melyre ő oly biztos feleletet adhatott volna.

A gyógyszerész káros harcot vívott önmagával, ne lépjen-e elő, mint e rajzok mestere, mert hiszen az egész világ tudta, hogy e képeket neki kellett volna megrajzolnia. Mégis lemondott e dicsőségről félig illetudasa, önértetből, félig azon megsegényítő öntudata által ösztönözve, hogy amúgy sem hinné el azt neki senki.

De midőn az a kép következett, melyen Kató csak arcelben a kertben állva volt feltüntetve és egy ifjú alakja után nezett, a mint az kalapját a kezében tartva integet, úgy látszott, mintha a doktor, ki az egész idő alatt Kató széke mögött állt és őt figyelte, Kató önrálmát túlbecsülte volna. Katicza összeszorította ajkait, hogy könnyeit visszafojtsa — meg-megrázva fejét, mintha önmagát észre akarná téríteni, — hirte-

len eltakarva zsebkezdőjevel arcát, helyet elhagyni készült.

A doktor csak erre látszott várni.

Egy kérdő pillantást vetett a polgármesterre, ki komolyan, de barátságosan intett vissza, jelt adva egy csepenyével és midőn a függöny legördült, szép barátnőjéhez hajolt: — Csak még két percet tartsa fen fejeckéjét Kató kisasszony, vidám arcot kérek!

A függöny újlag felvonult és a bucsuestély meglepett társasága előtt egy idegen állt, fekete szalonn ruhában, sugárzó szemekkel, mosolygó arccal. — Ez az én trefám a mai estélyre! — mondá a doktor víg hangon, a meglepett gyülekezettnek, — ez festette a képeket, — a mi híres honfitársunk, Hansen Péter úr!

És Hansen Péter Kató felé jött, mintha ajándékot akart volna nyújtani, hasonlóan a többi szereplőhöz. Hogy folytatódott a dolog később már senki sem tudta megmondani, de abban a pillanatban, Hansen Péter karjaiba repült a szép Kató, öröm könnyekkel mondván: Péter — Hansen Péter — hát még sem utaztál el?

Evvél tudtára adták mintegy az eljegyzést a jelenlevőknek, melynél tömörebbet és világosabbat alig lehetett kívánni.

Ez után vidám hang-egyveleg, ölelkezés, szerencsekívánatok, kézsorítások következének, a mi emberemlékezet óta ilyen nagy pillanatoktól elválhatlan. A kedves öregek, kiket a doktor már előre beavatott e csínybe, és előzetesen

Hansen Péterrel érkeztek, meghatottan fogadták vendégeik szerencsekívánatait és a doktornak, nagyon nehezen sikerült annyira a csendet helyreállítani, hogy csak szóhoz jusson.

De midőn ez mégis megtörtént, egy karoszkék helyett kettőt tettek most már a szinpad elé, és a derék barát és rendező azzal honorálta még művét, hogy rögtönözött verssel nyújtotta át a szinte is rögtönözve készített nászkoszorút, a miért is egy gyönyörű szempár halálában részesült, a mi majd elolvastotta volna a doktor szívet, ha nem lett volna oly nagy bölcsész, a ki minden év elmúltával mindinkább azon erőlyes jelszót vallotta: — Nem — ezt nem!

Az esküvő nem lehetett meg oly rögtön, az estély után, mint az máskor mindig szokott lenni, de midőn egy pár hónap múlva megis meg volt és a doktor egy bájos koszorús leánnyal részt vőn Turandot esküvőjén, és azon a bucsuestély meglepő eredményét fejtegette, Hansen Péter e szavakkal emelte reá poharát: „Vivat sequens!“ A mi rövid idő alatt, mit elhallgatni nem akarunk, — be is teljesedett.

Még most is emlegetik az emberek e kis városban, ha Turandot bucsuestélye szóba kerül: „Neki mindig valami különös kellett!“ És ez rá is illik, mert ő különös szerencsére is akadt, és soha sem bánta meg, hogy különös bucsuestélyéhez egy völegény is találkozott — s bár ez nem volt a műsoron, de egészen okos dolog volt.

mely az egyentetű működést megzavarná, már csirájában el kell fojtani s így eleve lehetetlenné tenni azt, hogy a széthúzás által az ellenfél munkáját megkönnyítsük.

Érsekujvárot is, hol a néppárt zászlaja a mult választásokból oly fényes győzelemmel került ki; hol szeretett képviselőjéért a választó polgárság túlnyomó többsége rajong; hol a néppárt, következék be a választás akármikor, bármely párttal szemben fényes diadal reményével veheti föl a küzdelmet, három földesgazda Aigner Adolf, Druga József és Lange Gyula ügyvédek társaságában szervezkedő gyűlést hirdetett december 26-dikára 48-as alapon.

Nem kutatom, hogy mik lettek volna e szervezkedés céljai, de konstatom, hogy a gyűlés olyan fiaskóval végződött, melynek párja talán nincs is az országban.

Hiszem, hogy azok a férfiak, kik ezt a gyűlést össze hívták, becsületes, hazafias szándékból cselekedtek, de számolniok kellett volna a polgárság lelkületével, melyet, úgy látszik, nem jól ismernek.

De ki kell jelentenem azt is, hogy ez a kudarc az országos 48-as pártot a legtávolabbról sem érintheti. Ki kell jelentenem, hogy a gyűlés szónokának a Kovács Pál tevékenysége fölött mondott lekicsinylő kritikája után kitört vihar nem tépte meg a 48-as lobogót, de lehetetlenné tette azt, hogy néhány ember a mai súlyos viszonyok között az átkos visszavonás paraszát hintse szét a választó polgárok között.

Ki kell jelentenem még azt is, hogy dr. Kovács Pál mellett az igazi szeretetből és tiszteltből fakadó bizalom még sohasem nyilatkozott meg oly imponáló módon, mint ezen a szervezkedő gyűlésen. Harsogó éljenzés, zúgó taps, a kalapok lengetése végre meghatotta az értekezlet elnökét, aki kérte a néppárti érzelmi polgárságot, hogy hagyják el a termet, had folytathassák a 48-asok értekezletüket.

Ekkor sült ki, hogy a teremben lévők egykettő kivételével mind néppártiak s fölállt az egész sokaság, hogy az értekezlet szervező bizottságát magára hagyja s a bizottság látva, hogy hívük nincs, szegyenkezve szerte oszlott.

* * *

Néhány hét előtt egy helybeli és egy nyitrai kormánypárti újság nagyon ujjongott, hogy dr. Kovács Pál elvesztette a választók bizalmát. No ez a polgárság megmutatta, hogy szívvel-leléssel sorakozik Kovács Pál mellé, akinek működését örömmel kíséri s nagyon is megragad minden

Szilveszter-éj.

Megszólalnak az esti harangok, búcsúztatják az ó esztendő... Szállj tovább kimerült, sokszor korholt, majd magasztalt barátunk, — eseményeidet elnyeli a multnak roppant kiterjedésű tengere. Helyedbe titokzatos jövevény lép; rózsaszínű hajnal előzi meg bevonulását, amit ígér: csupa fény; — amit majd hoz: gyakran keserű csalódás! — S mit várunk tulajdonképen az új évtől, miért dobog oly hevesen várakozással telt szívünk? — Mindegyikünk lelkében titkos vágy honol, mely ha teljesül is, a feltétlen boldogsághoz mégsem vezet el! Olyanok vagyunk mi emberek: bolygunk, mint maga a föld, nyugalmat hiába chajtunk. Szellemi fejlődésünk szükségli is az örök harcot, a diadal koszorúja csak a győztes homlokán ragyoghat. — S mi könnyíti a küzdelmet? — Különfele a földi örömeiről szerzett fogalom; a legtisztábbak, a legmegkapóbbak a választottak számára tartatnak föl.

Szilveszter-éj volt... Téli varázs omlott a hegyes-völgyes tájra; mocsoktalan hólepel borította a messzeséget. Komoran hajlongtak a karcú fenyők, fátyolszerű köd úszott a hasadékokban. A dolomit sziklák kísértetiesen emelkedtek a borús ég felé; komoly és ünnepélyes csend

alkalmat, hogy bizalmával mellette tüntessen. Az igazmondásnak fenti két diszpéldánya remélhetőleg Aigner úr nagy sikeréről fog írni, melylyel a mandátum felé az első lépést megtette. Hihető, hogy éretlen csöcseléek esztelen lármájáról is fog-nak hiráddal szolgálni kedves olvasóinknak, de hát ez jól is illik ő hozzájuk. Az meg egészen bizonyos, hogy dr. Kovács Pál a sárgaföldig le lesz sajnálva egy „Vihar egy pohár vízben“ vagy más ily elmés című cikkben. De hát ezt meg teheti a két tisztelt kolléga, mert hazudni ma már nemcsak szabad, de fizetnek is érte!

Digamma.

Nagytapolcsány, 1904. dec. 29.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Közeledik a választás ideje, — hangzik mindenfelé. Különös módon érdeklí a Nyitrai székelő megyei főapparátot, fellép-e nálunk Janda József dr.? Mint tudjuk, Jandának elég ideje volna ez ügyben az utolsó napokban is döntenie, mert a nép most is ragaszkodik hozzá, mint aki holmi liberális stréberségtől és koncleséstől nagyon is távol van. A népnek pedig nagyon megfigyelő szeme van. Sajnos, hogy e kerületben kipusztult már a haza érdekében függetlenül gondolkodó nemesség. A hivatalnokok és zsidók pedig mind a liberalizmusnak szabadakarattól megfosztott csatlósai; van a kerületben egy luteránus lelkész, aki Baltik opportunus nyomdokain jár; kath. lelkész van 27, akiknek a fele reszint a liberalizmusért lelkesedik, reszint tartózkodó álláspontra helyezkedik. A nép nagyon jó akaratú, hiszen vannak egész faluk, ahol sem könyörgés, sem ígérlet, sem ijesztgetés, vesztegetés nem használt a liberalizmusnak; ez a hangulat pedig most is megvan. A büszkeségéről híres Szulyovszky Dezső megint lesz kénytelen hazálni a maga liberális udvari papjával együtt, mint az utolsó választásnál, a mikor közcsodalkozást keltve még a szelléreket is sorban látogatta alázatos köszönés kíséretében. Izzadni fognak a tavarnoki cukorgyár tulajdonos emberei is. Mert ha nem is lépne fel Janda dr., de biztos helyről tudjuk, hogy ő szívesen elkisérné kortesutjában az egyesült ellenzéknek bármely jelöltjét a törvénybíró és alkotmánytápos liberalizmus jelöltjének megbuktatására. Tehát liberális lelkiismeretlenségű korifeusok korai az örömtől, hogy Jandán kívül akármivel fityülvé elbántok. Nyugta után dicsérjük a napot, elmulta után dicsérjétek a választást.

Idalló.

uraikodott az elhagyatott ormok között. Olykor-olykor felhangzott az éjjeli bagoly ijesztő kiáltása, egy-egy szárazgaly megreccsent a futó őzikek könnyű lépéséi alatt.

S feljött a hold... Ezüstös fénye elomlott a vén kúpokon, szétszórta a lenge köd szeszélyes alkotásait és végig simogatta a moha-szakállós fákat, melyek meg-meghajoltak havas terhük alatt. Egy-egy sziklakép szinte látszott élni, mintha légyottra keltek volna a hegyek szellemei, mintha lakomat akartak volna űlni a zord telben elhagyatott vidéken, — pedig lám, földi lények is tüntek fel a ködös távolban.

Vihartól edzett, köpenyeges alakok siettek a szikladóm felé. Mi vezérelte őket e hóban a sikamlós jégen? — Kik ők és honnan valók e csodálatos vándorok?

Valamikor megszerették e rideg köveket a nyári nap ragyogásában és visszatértek hozzájuk holdvilágos, búbajos éjjel. Felejtetetlen varázst szívtak be a természet ölében, megismerték a szellem szédítő nagyságát, s azt hitték, hogy méltó megünneplése az új évnek, ha a régi nagy érzelmeket feltámasztják.

Tarka társaság verődött össze Szilveszter napján az alpesi menedékházban; a fáklya világánál kísérté őket a vezető a szikladómba, hóval,

Ujdonságok.

Ellenzéki értekezlet. A Nyitrai megyei Ellenzék a vármegyei rendkívüli közgyűlés napján, január hó 4-én délután 2 órakor a Korona Szállóban (10. sz.) értekezletet tart.

Kérjük elbarátainkat, azokat is, akik nem tagjai a törvényhatósági bizottságnak, hogy ezen az értekezleten teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Nyitrán, 1904. dec. 31.

Az elnökség.

Kinevezés. Schnierer Aladár, szenici adógyakornok, adótisztnek lón kinevezve Nyitrára.

Áthelyezés. Bernáth Győző pénzügyőri felügyelő áthelyeztetett Marosvásárhelyre, helyébe Lamos N. trencsényi pénzügyőri főbiztos jön Nyitrára.

Új törvényszéki bíró. Horváth József előléptetése folytán megüresedett nyitrai törvényszéki bírói állásra dec. 30-án Dröxler Róbert nyitrai kir. alügyész lón kinevezve.

Eljegyzés a karácsonyfa alatt. Dr. Pantocsek József, a pozsonyi országos kórház-igazgatójánál karácsonyestén szokatlan családi ünnepély folyt le. Alig hogy kigyulladt a karácsonyfa számos lángjával, a család fő ifju leánya Pantocsek Adrienne kisasszony jegyet váltott Stampfel Hugó könyvtárossal, Stampfel Károly udvari könyvkereskedő fiával. A menyasszony Nyitra megyében. Nagy-Tapolcsányban töltötte gyermekéveit. Ottani ismerősei bizonyára örömmel üdvözölni fogják e ritka körülmények közt lefolyt eljegyzését.

Zenetanári kinevezés. Ifj. Kersch Ferenc, székesegyházi karnagy Besztercebányán, ki röviddel ezelőtt Nagy-Tapolcsányban is karnagy minőségben működött, a közoktatási miniszter által a bajai állami tanítóképződehez zenetanárnak neveztetett ki. Fialat barátunkat szívünkkel üdvözöljük.

Dr. Rossival István alapítványa. Dr. Rossival István esztergomi praelatus-kanonok, mint lapunknak Esztergomból írják, 50.000 koronát tett le iskolai ösztöndíjakra, a Rossival-családból származó tanulók számára. Az ösztöndíjat — összesen kettőt — az esztergomi káptalan fogja adományozni. Némelyek nemességgel

fagygyal, széllel nem törődve, hiszen a lelkesedés belső tüze melegítette őket.

Megérkeztek; magasan repült az elsőnek kalapja, örömkialtások szeltek át a mozgalmas ködöt. Sugárzó szemekkel álltak meg mindnyájan, némelyik karja önkéntelenül kitarult: Üdvözöllek édenem!

Majd megkezdődött a munka. Levették podgyasztáskájukat a hátukról, kipakolták a tábori üstöt. Általános sürgés-forgás támadt. Fát gyűjtöttek, melynek lobogó lángja nemsokára a hold szelid fényével versenyzett. Színes lámpionokkal összekötöttek hatalmas fenyőfákat, egy magányosan állót pedig elborítottak csodálatosan csillogó gyertyákkal. A siralom völgyébe költözött tündérország!

Érezték azt azok, kik a szikladóm vendégei voltak, kik mesébe illő boldogságot vívtak ki maguknak. Így történt ez évek óta!

Különböző tájakról, más-más országokból verődtek össze az ünneplők; rangjuk, nevük, foglalkozásuk ismeretlen egymás előtt. Igénytelen utiruhájuk egyenlőkké avatta őket, de még inkább a tűz, mely tekintetükből sugárzott. Körülöttek a remek természet, fölöttük a barányfelhős, csillagos ég; a szokatlan helyzet, a káprázatos látvány álomszágba ringatta őket. Ragyogó és

emelik a családot, mások, mint a jelen pelda is mutatja, a késő jövőben biztosítani akarják neveltetését és művelődését.

Eljegyzés. Ganié János a M. Á. V. somogy-szobbi tisztviselője, jegyet váltott Pazsiczky Mariska kisasszonnyal, Pazsiczky József, nyitrai p. ú. számtanácsos kedves leányával.

Tornócson pedig Póka Rezső műegyetemi tanársegéd jegyet váltott, Mezey Violával, Mezey Gyula igazgató főmérnök leányával.

Egy újévi ajándék. Vallásosságának és vallásához való ragaszkodásának igen szép tanujelet adta Kecskeméthy Béla püsp. urad. gazdatiszt és neje Kubinyi Irma: ugyanis egy gyönyörű kivitelű, kőből faragott Szent Antal szobrot adományozott a lakácsi plébániai templomnak. — A kegyes adományozókra Isten áldását kérjük.

Halálozás. Özv. bellusi Baross Károlyné szül. csenkei Csenkey Emilia, nehai Baros Károly vágbesztercei főszolgabíró özvegye december hó 25-én, életének 67-ik évében, hosszú betegeskedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után jobbletre szenderült. A megboldogultban a többi közt Baross Gyula, kir. táblai bíró és Baross Károly rajeci esp.-plébános édes anyjukat gyászolják. — Csiffary Imre, nemespanni birtokos élete 87. évében dec. 27-én ugyanott elhunyt. Beke poraikra!

Trencsén megye küldöttsége Nyitran. Trencsén vármegye törvényhatósági bizottsága, dec. 29-én tartott rendes téli közgyűlésében Bende Imre püspök urnak v. b. tit. tanácsossá és Batthyány Vilmos gróf coadjutorra való kinevezése alkalmából küldöttség útján való üdvözlését elhatároza. A küldöttség tagjai: dr. Schwertner Antal alispán vezetés alatt, dr. Mottkó Géza egyházmegyei ügyész, Szteszkal József c. kanonok, predmeri plébános, Rakovszky Geza kocsói földbirtokos, dr. Teszelszky József n.-bittsei esperes plébános és Ucsnay Ernő trencsényi polgármester.

Egyesületi élet. A nyitrai kath. legényegylet és közművelődési egyesület számára f. hó 22-én tartotta meg Roch Gyula kegyesrendi tanár úr második chemiai előadását a víz elemeiről. A nagy gonddal és fáradsággal előkészített vonzó előadás s érdekes kísérletek soká emlékeztetést teszik a kedves estét a hallgatók előtt. F. hó 29-én ismét Kopp Tibor dr. főgymn. tanár úr olvasott fel a legényegylet dísztermében a céhek keletkezéséről, virágzásáról s hanyatlásáról. Az elmúlt céhek történetének beható, szép előadása alkalmas volt arra, hogy az iparosok modern életének mestere legyen. Mindkét előadó urnak halálát köszönettel mondunk önzetlen fáradozásukért. A kat. legényegylet Sztraka karnagy úr fáradhatlan buzgóságából — Roch Gyula tanár úr Salamon J. tanító úr, továbbá Novotny Irén és Vilma, Pagáts Ilona és Zsompach Piroška k. a. szíves közreműködésével nagyban emelte a karácsonyi éjféli sz. mise fényét s ünnepélyességét az

ünnepies volt minden, csak az áhitatos érkezők öltözete egyszerű. Midőn a nagy mindenség csodáival akarunk eltelni, levetjük a földi hiúságot. Ki törődnekk akkor a külsővel, a lélek bontakozék ki átöröklött fenségében.

Halk harangszó úszott a csöndes éjjeli szelvényben... A közeli kápolnában hirdettek az új esztendő. Fényesebben csillogtak a fehér viaszgyertyák, az ünnepi hangulat elérte a tetőpontot. Poharsengés, kezzszorítás, szabad lelkes ének, s a magasztos érzés: im mi testvérek vagyunk! Ami nemes óhaj, merész reménység a földi vándor szívében honolt, mind ez megvalósul ily órában! Ledőltek a társadalmi válaszfalak, a mindennapi élet rideg törvényei: jogába lép az eszményi szép az örök ifjúság az emberben! Irigység nélkül nézi az agg a mellette viruló fiatal; érzi: hogy nem lényeges a ránc az arcon vagy hajlott derék. Bármily hatalmas zsarnok különben az idő, legyőzhetetlen a magasabb kor dacára épen maradt szív.

Szerényen, de büszkén áll a férfi mellett a nő. Amit évek hosszú harca ki nem vívhatott számára, azt meghozta neki egy pillanat! Becsült, egyenlőrangú társa a természet urának, szabadon emelheti fel hozzá a tekintetét... S egymásba mélyedt két ragyogó szempár; — csodákkal pá-

alvárosi plébánia templomban. A legközelebbi esti előadás 1905. jan. 5-én (csütörtök) esti 7^{1/2} órákor lesz. Jan. 1-én és 6-án d. u. 1 órákor apologetikai előadás. Jan. 8-án reggel 6 órákor a kath. legényegylet testületileg járul a szentségekhez az alvárosi plébánia templomban. A sz. misét az egylet elnöke dr. Batthyány Vilmos gr. püspök úr ő méltósága mondja, s ő nyújtja az egylet tagjainak az Oltári szentséget. Itt hákas köszönettel közli a kath. legényegylet rendezőse kegyes jötevőinek névsorát, kik az egyletnek oly szükséges *harmonium* beszerzésére adakoztak. Püspök úr ő nagyméltósága 20 kor., Czeizel Gábor és Vagner József ő méltóságai, Malatinszky József, Bobok József dr., Jeszenszky Alajos, Nemecsek Ferenc, Mihályik József és Kutvaszer István c. kan. ő nagyságai 10—10 korona, ns. Kondor István, Kubinyi Endre, Tóth János dr., Franciscy Lajos dr., Dudek János dr. urak 5—5 kor., egy nevtelen jötevő 50 kor., Belák József úr 2 kor., Prihoda Lajos úr 1 kor. A dec. 18-iki ünnepély alkalmával a ruhatarban felállított perselybe befolyt e célra 12 kor. 68 fillér. Isten fizesse meg!

Egy elfeledett szobor. A nyitrai törvényeszi palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra adakoztak újabban Schmidmayer Antal házfőnök-lelkész Imregen, Zemplénmegye 2 kor. Stetka Pistike urnó Nyitra 10 kor., Kondor István püspöki titkár 10 korona, időközi kamatok a Nyitrai Népbanktól (okt. 18. óta) 3 kor. Jancsovicz István Dlhépole 2 kor. Összesen 27 kor. hozzáadva a lapunk előző számában kimutatott 520 kor. lesz főösszeg 547 kor. — Isten fizesse meg!

Peldás törekvés. A Nyitravölgyében fekvő, barsamegyei Brogyán község (az egyedüli barsamegyei község, mely Nyitra-egyházmegyéhez tartozik) lakói ügyes és önzetlen vezetés mellett néhány évvel ezelőtt virágzó hitelszövetkezettel alapítottak. Rövid idő után fogyasztási szövetkezettel kapcsolták ezt össze. Ez évben, midőn látták, hogy szövetkezetük a múlt évben 290,000 korona s a hitelszövetkezet 50,000 korona formát bonyolított le, s tartalékalapjuk pedig 15000 koronát tett ki. — még nagyobb dologra vállalkoztak a szövetkezetek emberei. Felkeresték Oldenburg Elmárné hercegnőt, kértek tervük támogatására. Ő fensége kegyesen fogadta a község lakosságának küldöttségét s támogatását megígerte. Folyó évi október havában már felépült az impozáns külsejű hatalmas épület a falu közepén és itt nyert új otthont a két szövetkezet, valamint az új gabonarakár és az új gazdakör. Az épület maga 30 méter hosszú s másfelelemeltnyi magasságú. A kormány is a brogyáni szövetkezeteknek 12 000 koronával sietett segítségére.

Az ellenzék Trencsénmegyében. Dec. 29. rendestéli közgyűlésen a Trencsén városi házan mostanig még nem hallott „Abcugolással” kezdődött! Ugyanis mikor Tiszának — a vármegye közönségetől 3 hét előtt hozzá intézett egyhangú bizalmifeliratért — köszönet nyilvánítása

felolvastatott, a vármegye székházának nagyterme — Trencsénben soha nem hallott — dörgött az abcugolástól. A kellemetlen abcugolás megtörtént a főispán különféle színváltozása mellett a világiak, és nem a papok részéről. — Mai nappal egyesült ellenzék megalakult Trencsénben Szilray István földbirtokos elnöksége alatt, erről táviratilag lett értesítve az egyesült ellenzék elnöksége és egyuttal üdvözlöt kiseretében a további nemes működésre buzdítatott. Januárus hó 3-ára ismét összejön az ellenzék Trencsénben a további mehezartás megbeszélése miatt.

A „csacai kath. kör” (mert ilyen is van hála Istennek!) új helyiségeinek felavatása alkalmából január 2-án hétfőn diszgyűlést tart. Kezdeté 5 órákor. Műsor: 1. Megnyitó: Isten dicsősége. Beethoven. Előadja a kör énekkara. 2. Tisztviselőválasztás. 3. Ave Verum. Mozart. Éneklő a kör vegyeskara. 4. Díszbeszéd. Mondja Gyurcsánzky Dömötör esperes-plébános. 5. Melodráma. Előadja Boczek Gizike úrhölgy; kísérik: harmoniumon Filkorn Ferenc s. lelkész, hegedűn Malirsh Rezső építész és Griesbach Ágost tanító. 6. A kath. kör céljairól. Mondja dr. Gyuriss Emil ügyvéd. 7. Hymnus. Kötéseytől. Előadja a kör énekkara. 8. Titkári jelentés. 9. Zárszó. Mondja az elnök.

Az örültek karácsonyfája. Az elmebeteg nyitrai országos kórházban, mint minden évben fenyves felszerelésű karácsonyfát állítottak fel. Az ünnepélyre megjelentek dr. Rudnay Sándor orsz. képviselő, Juhász Sándor bankigazgató nejevel, leányával s fiával, Ferenci József, Karsay gimn. tanárok, Hevera János, dr. Tóth János és az egész kórházi tisztikar. Az elmebeteg gazdag, mondhatni pazar díszítésű óriás karácsonyfája az egyik fűtött folyosón volt felállítva, s az elmebetegeket egészen elváltotta a megjelent vendégektől úgy, hogy a gyengébb idegzetűek is teljesen nyugodtan szemlelhettek anélkül, hogy háborzongást keljen érezniök. Először megszólalt a zenekar, az örültek zenekara. Ha nem is fejelemzett az elme, a muzsikája nagyjából összevág. Néha kizug egy klarinét, de Dusinszky Lipót elhallgattatja. Majd előép egy alföldi falasi kantor formája ember és jó magyar tájszóval, elszavalja a Jezus születését. Beszéde kalligrafice leírva fekszik előttem Beletekintek s követem vajjon jól betanulta-e? Emlékező tehetsége egyenletesen szalad a sorok nyomán, mint a mozdony a síneken. Néha azonban kizökken és leszalad a töltésen, de azért meg nem akad, hanem értelmesen beszél tovább, éppúgy mint egy epeszű ember, aki a beszéd fonálát elvesztette. — Mikor befejezi a jelenlevők tétovázva neznek egymásra, vajjon éljenek-e, mert nem tudják lehet-e az örülteknek éljenek. — Ezután egy sugar magas urinó lép elő, karsu termetűre fehér-crème ruha simul, mellén széles hupik-kek vállszalaggal. Szeme tétova villog, mint a karácsonyfára illesztett rakéta-szikraszörök. Megjelenése olyan elegáns, hogy csak a kóválygó szemszögéből következtetjük miszerint örültekkel van dolgunk. Mi a neve? nem tudom. Hiszen az elmebetegnek nincsen szüksége

rosult hódolat szól a férfiből, végtelen gyöngédséggel mosolyog a nő. — Amit a szikladombban sző nélkül beszélnek, elkésett üzenet a paradicsomból!

Fenséges az érzelmek tisztaságában, szédítő magasan áll a férfi. Büszke hölgyként, valódi hősként üdvözlő a nő örömmel telt lelke. A még az imént oly mámorító szabadságérzete kevesebb megelégedést nyújt keblének: ha feltámadt az eszménykép, kiről gyermekes fejjel álmodott, önkényt meghajol nagysága előtt.

Még egyszer összecsendültek a poharak, újra felhangzott a testveries ének. A csillogó gyertyák egymás után kialudtak, s a társaság megemlékezett róla, hogy menni kell! — Bár volna ily ünnep hosszabb tartamú, ne váltaná fel oly gyorsan a rideg való! De hiába: az ég alatt minden mulandó és a vágygyal telt kebel csak az emlékezet! Vegzódjék azonban a varázs óra, a szívekben hintett mag csirákat hajt. A boldogság, melyet Isten csodáinak szemlelete keltett, örök tűz gyanánt ég szemünkben.

Fölcsatolták ismét a podgyasztáskákat, még egyszer köszöntek e szikláknak: kíséretetek legalább édes álunkban s őriztetek a köznapitól barátaitokat. Maradjon szellemünk méltó hozzátok, s tevékenységünk illő a szent kezdethez, ne lan-

kadjon szeretetünk a nagyszerű iránt és imádsunk, melylyel a Teremtőnek adozunk! Természet, te hatalmas védőpajzs, óvj meg, ha megszáll majd a bizalmatlanság! A te öledben oly tiszta az ember, légy mindenkor orvosságunk a salak ellen!

A szikladombon ismét csend honolt, messze jartak már látogatói. A távollól hallatszott még a gyenge viszhang, amint dalaik végakkordjai a szirtekbe ütköztek. Félénk özikek mutatkoztak a holdvilágos katlanban, többé nem háborgatta őket hivatalan szem. Akik rövid ideig itt káprázatos boldogságba merültek, haladtak népesebb tájak felé. De amit magukba szívtak a téli erdő magányában, pecsétet nyomott a homlokukra; lemondás és bánat, balsors és gondok nem tudják azt onnan eltörölni.

A városok zajában, füstös vendéglőkben ezren várták az új esztendő. Kigyuladt-e egyetlen egy szívben a láng, mely az egekhez fölemel? Ha majd visszatérnek a boldog zarándokok, kik felkeresték az Úr fenséges templomát, nem érzik-e, milyen gazdagságot leltek, oly kincset, melyet rozsdá, moly nem ront!

Krebsz Eugenia.

névre, az csak szám. Aztán mélyen meghajolva, tudatában annak, hogy minden szem rá néz, elszavalja hogy a kis Jézus imáadására megjelentek zsidók, görögök, rácok (!) Látszik, hogy az őrlt urnó alföldi, mert csak az segítheti ki fogyatkozó emlékezetét rácokkal. Az ember mosolyogni hajlandó e toldalokra, de hirtelen velőig ható könyörgésben tör ki, körülbelől e szavakkal:

„Édes kis Jézusom, ki annyi jótéteménynek forrása vagy e napon, ne feledkezzél meg rólunk lelki betegekről! Gyujtsd meg kegyelmednek világító fényét elhomályosult elménkben, hiszen mi is az egy mennyei Atyának gyermekei vagyunk.“

A közönség szemébe, mely tudja, hogy Nyitrán 143 elmebeteg van az ország minden részéből elhelyezve, akaratlanul is a meghatottság könnye szökik, és nem gondol többé arra vajjon az első Jézusimádók közt voltak-e rácok vagy sem. Aztán valóságos *cercle*-t tart a vendégek között Juhász Sándorné urnőnek elmondja, hogy szükség van a vendégek neveire, mert most egy négykötetes regényt ír s regényében a vendégek mind szerepelni fognak. Rudnay Sándornak lebilincselő bókok közt mondja, hogy megvan győződve, hogy a kerület ügyeit méltón képviseli a házban: lapunk szerkesztőjének futtában odamondja: „Tisztelendő úrból excellenciás ur lesz, igen közel fog állani a pápához.“ — (Ha azt legalább egy cigányasszony mondta volna, de elmebeteg!) A megszólítottak zavarban vannak, nem tudják vajjon válaszoljanak-e, vagy csak némán szánakozzanak rajta. Aztán megmozdül benne az asszony, s szemével felfedezi a leghátul álló fiatal kórházi orvost, dr. Takácsot s elkezd évődni vele, mint bizalmas ismerősök, rokonok között a szalonban évődni szokás. — A közben dr. Biringer igazgató a helyzet komolyságához mért beszédben méltányolta a vendégek megjelenését és megköszönte adományait a szegény elmebeteg számára, hangsúlyozván, hogy beragyoghatják az intézet falait az emberi tudomány sugaraival, de az összetartozás melegét csak a felebaráti szeretett forrása terjeszti. — S míg mi háborzongva nézünk az őrltek elkülönített csoportjára, az alatt nyugodtan, mozdulatlanul áll közöttük az ápoló irtalmas nővér, olyan bekésen, mint az a kiterjesztett szárnyu angyal az 5 méteres karácsonyfa tetejében!

Egyéb karácsonyfa ünnepélyek.

Adamócson. Gróf Sizzo Noris család adamóci kastélyában karácsony estéjén mint minden évben, úgy következetesen ez idén is szegények számára remek karácsonyfa állított, 50 családtagnak juttatva ráhaneműt, — a kochanóci lelki és a melesci testi orvosnak is szép ajándékot juttatva. Recska Zsigmond a szegények nevében a jelenlevő megajándékozottak előtt köszönetet mondott a grófi családnak a maga magát dicsérő nemestettért.

Tökéjszifalu. Mint az itteni r. k. iskolaszéknek tagja, már hosszabb idő óta figyelemmel kísérem vidékünkön az iskolák működését, s így arra meggyőződésre jutottam, hogy a tanító ne csak az iskolában, de azon kívül is terjessze ki a ténykedését, hogy így a szülőkkel érintkezve, őket az iskola szent ügyének megnyerve, velük az iskolát megszerettetve, nehéz hivatásában segítségére lehessenek, és vele karöltve a gyermekekből úgy az egyháznak, mint a hazának hasznos polgárokat nevelhessenek. Ezt az itteni iskolánknál működő tanítók megértve, a szent ünnepek alatt szép pásztorjátékkal lepték meg az ügyüknek megnyert szülőket, s hogy ezen sikerült és szép eszme másut is hódítson, kérem sziveskedjek az alábbi soraimnak becses lapjában helyet adni: „Pásztorjáték“ Buzgóságuk, és hazafias iparkodásuknak szép jelét adták a tökéjszifalui r. k. iskola tanítói: Ballay István kántortanító és Keresztes Izabella tanítónő f. hó 25. és 26-án, a mikor lelkiismeretes és fontos teendőik teljesítése mellett az itteni tisztán tót nyelvű iskolás gyermekekkel egy három felvonásos pásztorjátékot szép, szabatos magyar nyelven előadtak. — Öröm volt hallgatni a 3/4 óráig tartó szindarabot s praecise előadott karácsonyi énekeket. Ezen ténykedésükkel a magyarosodás és

a katolicismus ügyét az iskolán kívül is nagyban előmozdították. — Fogadják ezért ez uton is hálas köszönetünket *Lachman Lajos*.

Nagy Apponyban. Gróf Apponyi Lajosné Ó nagyméltósága ezidén sem feledkezett meg kedvenceiről: az elemi iskolai ifjúságáról. Gazdagon felszerelt karácsonyfaival ajándékozta meg őket, mely alatt Appony és Szulóc község minden iskolás gyermeke megtalálta a kis Jézus ajándékát, a jó meleg ruhát, tan- és imakönyveket és édeséget. Öröm volt látni az ártatlanokat amint a karácsonyi ünnepek alatt a kis Jézuska hozta ruhában siettek az Isten házába, hogy megköszönjék a szép ajándékokat, és imádkozzanak szeretett jövevőjükért, a nemes szívű Grófnőéért.

Mi tilos a tanítóknak? Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter legujabban rendeletet adott ki, melyben eltiltja, hogy a tanuló ifjúság tanítóinak vagy tanúrainak ajándékokat adjon. Ezentúl csak a miniszterek, államtitkárok, és miniszteri tanácsosoknak szabad ajándékot hozni. A szegény tanító az várjon, még legalább miniszteri tanácsos lesz belőle.

Értekezlet a nyitra-lévai vasut ügyében. Dec. 30-án a megyeház nagytermében látogatott értekezlet tartott, melyről a *Neutraer Zeitung* szívessege folytán kiemeljük a következőket. Dr. Neumann vállalkozó hosszabb exposéban előadja, hogy a vasut építése kilométerenkint átlag 85,000 koronába kerül, ami — szerinte — nem magas összeg, mert a nyitra-kuttii vasut kilométerenkint 95,000 koronába, a levagaramberzencei vasut meg éppen 106,000 koronába került kilométerenkint. A vasut hossza 52 km., összes építési költsége 4.400.000 kor., melyből 35% törzsrészvény (1.547.000 kor.) a többi elsőbbségi részvényből volna fedezendő. Nyitra vármegyétől 400,000 kor. törzsrészvény elfogadását kéri, Barsvármegyétől pedig 480,000 koronát, mert a vasut Nyitramegyén keresztül 23 kilom., Barsvármegyén pedig 29 km. fut be. Nyitra városától pedig 60,000 kor. hozzájárulásra számít. Feschler polgármester ellenzi, mert a város a vasut folytán veszít a vámon, a helyi közlekedés is apadni fog, azért az összegnek felét sem helyezi kilátásba a város részéről. Majd Grünfeld Nathán kifogásolja az építkezési költségek összehasonlítását a nyitra-kuttii vonallal, ez utóbbin ugyanis a galgóci Vághid egymagában annyiba került, mint a lévai vasut 3 hidja együttvéve, a jablonci 900 méter hosszú alagut pedig csaknem 2 millió koronát emésztett fel. Felszólaltak még Takács Károly, ki a vasut állomását Alsó-Köröskényhez egészen közel kívánja, Tombor Kornél pedig a lapasgyarmati állomást ugyanezen község mellé közelbe, Hulényi Ferenc pedig a nagyvécényi állomást ezen község közvetlen közelébe kívánja. Mindezen kérdések a közigazgatási bejárás után fognak véglegesen megállapíttatni. — Markhot alispán a Nyitramegye hozzájárulását 200,000 koronában helyezte kilátásba. A megyei vasuti bizottság örömmel veszi tudomásul a vállalkozó azon kijelentését, hogy a financirozás biztosítva van és a maga részéről a jelzett határokig anyagi támogatást ígér s egyúttal erkölcsi befolyását is érvényesíteni fogja.

A második vágvölgyi vágány. mely ellen annyira küzdött Nyitramegye, mégis csak kiépül. Az 1905. évre 3 millió korona van előirányozva s mihelyt a parlamenti nyugodtabb tárgyalások megengedik, folyósítva is leszen. Az első részlet a Lipótvár és Póstyén közt levő utzakasz kibővítésére és a lipótvári indóház kibővítésére fog fordíttatni összesen 2 millió koronával.

Lentermelési előadások Nyitramegyében. Furedy Lajos m. kir. kender és lenterm. tanár dec. 27-ikén Ujlakon szép számú gazdaközönség előtt a lentermelésről előadást tartott. Népszerű nyelven ismertette a len talaj előkészítési, vetési és aratási módját. Számadatokkal

mutatta ki a lentermelés hasznosságát és jövedelmezőségét a kalászos növényekkel szemben. Az értekesítés módjait is részletesen ismertette. Ilyen előadások tartattak még Udvarnokon, Csejthén, Krakovánban és Brunócon. Az előadásokon a nyitramegyei gazdasági egyesületet Veltsey József titkár képviselte.

Több külföldi állam postája a cimoldalon írásbeli közleménynek szánt helyiellátott képes levelezőlapok forgalomba hozatalát megengedte. Az ily fajta képes levelezőlapok címoldala egy merőleges vonal által két egyenlő részre van osztva, melyek közül a baloldali részt a feladó írásbeli közleményekre felhasználhatja; a jobb oldali rész pedig a cimadatok, frankójegek és egyéb a postai kezelésre vonatkozó megjegyzések alkalmazhatására szolgál. Erről a közönséget azzal értesítem, hogy az ily fajta levelezőlapok, ha a külföldről a magyar posta területére érkeznek, a közönség zaklatásának kiküldetése végett akadálytalanul fognak kézbesítettet. Felkérem azonban a közönséget, hogy az ilyen levelezőlapok feladásától egyelőre a saját érdekében tartózkodjék, mert az ily fajta levelezőlapok használata sem a belföldön, sem a külföld egyes orrságaiban általánosságban megengedve nincsen s így a közönség kiteszi magát annak, hogy az ilyen képes levelezőlapokat mezpörtózzák. Pozsony, 1904. december hó 23-án *Sohár s. k.*

Sertésküldemények díjkedvezménye. A földművelésügyi m. kir. ministerium értesítette a nyitramegyei gazdasági egyesületet, hogy a kereskedelmi m. kir. ministerium november hó 22-én kiadott rendeletében megengedte, miszerint a teletetés, illetve a makkolatás céljából szállítandó sertésküldemények díjkedvezményezése tekintetében az érdekeltek által hozzá bejelentendő viszonylatokban az említett célból szállítandó kocsirakományú sertésküldemények után a m. kir. államvasutak tekintetbe jövő vonalain a helyi díjszabás szerinti VI kiveteles díjszabásnak harminc százalékkal mérsékelt díjtételei alkalmaztassanak.

A „Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára“ az 1905-ik évre megjelent, dús, tárgyilagos és értékes szakkikkkel. Tartalmánál fogva valóságos szakkönyv ez, mely minden szőlőtermelőnek nagyon sok hasznos tudnivalót tartalmaz. A naptár ára 1 kor., s megrendelhető a szerzőnél: Maurer János, Kecskemét.

Minden háziasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávénak

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

ooo

Csak az eredeti csomagokat keressük a „KATHREINER“ névvel.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Huszonöt év A Kecskeméti megjelenő „Szőlészeti és Borászati Lap” 1904. év végén huszonöt éves pályáját futotta be. Ezen idő alatt szakcikkei és okos tanácsai által hozzájárult Magyarország jelen szőlőművelésének felépítéséhez. A lapot Maurer János szerkesztő-kiadója alapította, kinek nevéhez a szőlőművelés terén sok újítás a javítás fűződik. Huszonötödik évfordulóját nem nagy hangzású hírveréssel ünnepli, hanem csendben, azon jóleső öntudatban, hogy huszonöt éves működése édes hazánk szőlőszetének újtelepítésén áldást hozó volt. Ki e hasznos, önzetlen és független szaklapot, mely egyedül előfizetőinek érdekében működik, még nem ösmeri, az kérjen mutatványt belőle, hogy megösmérhesse. A cím: „Szőlészeti és Borászati Lap” Kecskemét.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűvizet valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Ferenc József keserűvizet. 12-26

CSARNOK

Adatok a nyitrai papnövelde történetéhez.

(Folytatás.)

A legközelebbi püspök, kinek gondoskodását a papnevelésről feljegyzik okmányaink, Gubassóczy János, nyitrai püspök és Magyarország kancellárja volt (1680—86), ki Mosonmegyében fekvő „gallosi” birtokát (Gálos), melyet Lipai György és Sente Bálinttól vett egykor 21.000 forintot, a bécsi jezsuitáknak adományozta, hogy ezen összeg kamataiból a rend 12 növendékét tartson el a vezetése alatt levő Pázmáneumban.

Az intézet az alapítványi tőke békés birtokában Rimelyi Károly állítása szerint csak 1696-ig maradt, ekkor az összeg felére leszállítván a nyitrai pazmaniták száma is felére apadt. (Hist. Collegii Pazmaniani 81—82. l.) Sőt később 7 év múlva már egyáltalában nem fizetett kamaz adós, perneki premontrai praelatus. És csakugyan 1714-ben már csak 7 nyitrai pazmanitát találunk. Spáczay, eszterg. érseki helynök panaszkodik az érsekhez intézett levelében, hogy a győri és nyitrai növendékek „non quidem virtute eiusdem primitivae fundationis sed ex beneplacito dun taxat (?) aluntur in collegio et cum summo aggravio (!) fundationis Strigoniensis. (Hgrprimasi leveltár Vol. 1663. No. 2.)

Indokolja pedig ezen újabb alapítványt eképen: „Et quia eadem Diocesis mea Nitriensis olim haereticis praedicationibus repleta, iam vero totaliter expurgata pluribus indiget plebanis...“ Együttal megkövetelte a Pázmáneum jezsuita előjárótól, hogy a nyitrai növendékek „observent distinctionem alumnorum Episcopatus Nitriensis et aliorum pro vitanda confusione.” Hogy miben állott e megkülönböztetés, az az okmányokban nincs említve.¹⁾

Ezen összeget később gr. Erdődy László Ádám, nyitrai püspök (1707—36) felmondotta a bécsi banknak „urgentibus quibusdam necessitatibus” és a 12 növendékét a Pázmáneumból áthelyezte a „Collegium Rubrorum” nevű nagyszombati intézetbe. Erdődy a felvett pénzt Csáky Miklós hercegprimásnál „incaute” elhelyezte, hol az „ex defectu fundi” 1758-ban elveszett. A fiscus regius azonban Eszterházy Imre nyitrai püspököt (1739—63) és utódait az összeg megtérítésében elmarasztalta, mit ezek teljesítettek is (végre 1791-ben) midőn az összeg már 57726 frtra rugott.

Gubassóczy a nyitrai pazmanitákon kívül 1696-ban még egy alapítványt tett, egy a nagyszombati jezsuitáknál nevelendő növendék számára. E célra odaadta a Jézustársaságnak Modorban levő házát, szőlőjét és rétjeit, melyek „az akkori csekély ár szerint becsülve mégis megérték 3000 frtot.” E növendék a nagyszombati „Adalbertinumban” nevelkedett egész 1764-ig a nyitrai hittani intézet alapításáig, mikor is a nyitrai egyházmegye visszakapta a növendék eltartási költségének tőkejét, de csak 2000 frtot.

Ez mindama nyom, melyre a nyitrai papnövelde alapítása előtt a nyitrai clerus junior neveltetésére vonatkozólag bukkanunk.

Növendékeink idegenben tanultak, nem tanulták meg az egyházmegyéhez való ragaszkodást, nem csoda aztán, hogy „esküvel” kellett őket lekötöztetni, miszerint legalább 3 évig az egyházmegye területén működni fognak. Azért a XVIII. század elején megérkezett végre azon idő, hogy a püspökök legnagyobb része külön papneveldekről gondoskodott.

A nyitrai papnevelde első alapítása. (1704.)

I. Lipót császár 1701-ben rendeletet bocsátott ki az összes magyar püspökökhöz, hogy egyházmegyéjük területén papnöveldeket létesítsenek.²⁾ Ez lehetett indító oka, hogy Mattyasovszky László nyitrai püspök (1696—1705.) már csak közvetlen elődjének példáján buzdulva otthon székelyén is külön papneveldeket létesítsen. Ez eszme keresztülvitelet csak végrendeletében érvényesítette, amennyiben ennek 4. pontjában intézkedik, hogy ötezer „imperialis és 10000 frt egy Nyitrán építendő seminariumra folyósíttassék”; mindössze 19150 frtot vett át a káptalan e címen 1710-ben, midőn végre a hagyatéki birtokába jutott.

A végrendelet 4. pontjának bevezető sorai némi világot vetnek az egyházmegyére, amennyiben t. i. a mult század elején az egyházmegye nem szenvedett paphiányban. Tekintve azt, hogy csak 18 növendék neveltetett évenként Bécsben, illetőleg még egy Nagyszombatban, okvetlenül eszünkbe jut, hogy az egyházmegye akkor jelentékenyen kevesebb plebániával rendelkezett, mint napjainkban, midőn ugy az 1776. kikerekítés, mint később jelentékeny számu új plebania alapítása által a személyi szükséglet nagyobbodott.

Mattyasovszky ugyanis így ír végrendeletében: „Jóllehet nyitrai egyházmegyéem Telegdy János és Gubassóczy János nehaj elődeim alapítványaiából plébánosokkal eléggé el van látva; mindaz által mivel a székesegyház abban szűkülődik, hogy isteni tisztelet alkalmával ünnepeken a kanonokokon és két káplánon kívül ifjabb klerusból akolythának és tönjénésnek senki sem alkalmazható ez okból, hogy e hiányon is segítve legyen, Nyitrán a felső városban állítandó Seminariumra hagyományozok stb.”

Hogy miként legyen az eszme keresztülvihető, arról nem intézkedik, azt utódainak hagyja megvalósítani. Elég az azon, hogy nem paphiány, hanem inkább az asszisztencia vezette a püspökök első papnöveldeje megalapításában: mindaz által őt nevezhetjük úttörőnek, intézetünk bőkezű megeremtőjének, midőn azokban, a Nyitrára felelte szomorú időkben ez intézetre 19150 frtnyi alapítványt tett le.³⁾

Gr. Erdődy Ádám László nyitrai püspök felkarolta az eszmét, és nyitrai püspöksége alatt (1706—36) nemcsak ismételt alapítványaival közelebb hozta a megvalósuláshoz, hanem tényleg létesítette is. 1714-ben ugyanis 2030 frtot adományozott a leendő papnöveldeinek.

(Folytatás köv.)

¹⁾ Visit. Gusztinyiana 555. l.

²⁾ Nyomatott körrendelet, melynek egy példánya a nagyszombati érsek helynöki levéltárban található. Fasc. 12. l.

³⁾ Visit. Gusztinyiana 572. l. és Vurum Memoria Episcopatus Nitriensis 406—7 l.

NYILT-TÉR.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk.)

Köszönet!

Az új év alkalmával kötelességemnek teszek eleget, midőn köszönetet mondok és boldog újévet kívánok a méltóságos főtisztelendő uraknak, valamint minden kegyes pártfogómnak, kik üzletemet a lefolyt évben támogatásban részesítették és kérem a nagybecsű bizalmat a jövő évben is részemre fentartani.

Részemről főtörökvésem leend ezután is a már 41 év óta fennálló üzletem elismert jó hírnevét megóvni s a nagybecsű megrendeléseknek pontosan megfelelni.

Hódolatteljes tisztelettel

OBERBAUER A. utóda

egyházi felszerelési gyáros, Budapest, IV., Váci-utca 17. sz. József kir. herceg és Klotild kir. hercegné szobor 5 cs. és kir. fens. udvari, budapesti, vac központi és egyházmegyei oltáregylet szállítója.

Elismert megbízhatóság, szolid és pontos kiszolgálás.

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen tisztelt vevőimnek ez uton mondok hálás köszönetet azon nagybecsült jó indulatért, melyet az elmúlt évben irányomban tanúsítani szivesek voltak. Kérem továbbra is a mélyen tisztelt közönséget úgy itt, mint a vidéken alul-írottat nagybecsült jóindulatában megtartani, ki mindenkor oda fogok törekedni, hogy tisztelt vevőim minden irányomban nyilvánult igényét tőlem telhetőleg kielégíthessem.

Boldog új évet kívánva maradok mély tisztelettel,

Nyitrán, 1905. évi január hó 1-én.

Özv. Plech Péterné.

cukrász.

A F M K E. kávéház t. látogatóinak

őszinte mély köszönetét nyilvánítja s az évforduló alkalmából boldog újévet kívánva továbbra is nagybecsült pártfogásukba ajánlja magát.

Nyitrán, 1904. december 31.

Sarlay Elek és neje.

Köszönetnyilvánítás.

Tisztelt vendégeimnek és látogatóimnak az évforduló alkalmából boldog újévet kíván s mindnyájuknak továbbra is szíves jóindulatába ajánlja magát

Huber József,

a nyitrai „Korona Szálló” bérloje.

Építési anyag-üzlet eladása!

Egyéb elfoglaltságom miatt, a Deák-utca 3. szám alatti

építési anyag-üzletemet

kedvező feltételek mellett szabad kézből eladom.

Az évi forgalom kimutatható.

A raktárhelyiségeket, irodával és lakással együtt jutányosan **bérbe adom.**

Morton József,

Nyitra, Plébánia-u. 17.

Kitüntetve az Országos Iparegyesület nagy ezüst érmével.

Legjobb lábbeli!!!

Ertesitem a n. é. közönséget, hogy útletemben legegánsabb és legjobb minőségű cipők nagy választékban raktáron vannak, megrendelésre is jutányos áron a legújabb divat szerint készítek. — **Érzékeny lábakra különös figyelem fordítatik.**

A t. közönség szíves pártolásába ajánlván s egyuttal t. vevőimnek boldog újévet kívánok.

Sulgan András,

cipész.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítói váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindezenemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Kitünő

minőségű

„Togo“

száj- és fogviz a fogak ápolására, jobbat nem ajánlhatunk.

Egyszeri próba meggyőz mindenkit. Használati utasítás mellékelve.

Kapható: **EINCZINGER JÓZSEF és T^{SA}** fűszerkereskedésében Nyitrán.

Üzletem megújítása céljából azon előnyös helyzetbe jutottam, hogy a t. gyászoló közönség részére, két gyászkocsimon kívül egy

üveges, disz-halottas kocsit

sikerült beszereznem, mely úgy helyben, mint vidéken a t. gyászoló közönségnek a legjutányosabb áron rendelkezésére áll.

Özv. Köck Istvánné

Első Nyitrai Temetkezési Vállalata.

(Alapított 1824-ben.)

11-12

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legujabban a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg: =====

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
2. Kölcsönt ad 2000 koronáig úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvastva (s nem záloglevelekben).
3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félévénként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30 vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5.26%—8%-ig változik. Záloglevéli árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4.90%-ra is.
5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne csak köteles félévvel előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját költségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.

7. A jól fölszerelt kérvények lehető rövid idő alatt okvetlenül érdemleges elintéztést nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével =====

MÉREY LAJOS nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek.

KISBIRTOKOSOK ORSZ.
FÖLDHITELINTÉZETE.

Egy jó házból való fiú **tanonc**nak azonnal felvétetik **Freissberger Victor fűszerkereskedésében Nyitrán.** =

♦♦♦♦♦ **FELTÜNŐ UJDONSÁG!** ♦♦♦♦♦

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Villámfény (Blitzblank) (Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy arany
éremmel és tiszti keresztel.

Legujabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és sűrűsítő.

Nékülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban,
étkezdékben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinta, festék,
kátrány-foltokat stb.

Pénz, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 16 fillér.
Aki a „Villámfényt” csak egyszer használta, többé
nékülözhetetlennek találja.

Villámfény kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**
Elárusított kerestetnek.

Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Aranyérem Brüsszel 1898. Aranyérem Brüsszel 1898.

Aufsberg C. gyógyszerész SYRY.
mosdóvíz-adagja

Ezerszeresen bevált. Két kőhegyi adag napokint
a mosdóvízbe keverve az arc és kéz-bőrt eszathatlanul
rőzsásfehérre változtatja, üde-íjává és bársonypuhává
alakítja. Bőrtisztítálságok (bőrrakka, szeplő, bőrdara
stb. nem létezik többé.) A SYRY a legjobb és legol-
csóbb szépitőszert. — Teljesen ártalmatlan. — Egy do-
hoz (hetekre elegendő) ára 20 fillér. — Több száz nem
kért elismerő levél. — Kapható Latzer Jónás-nál Nyitrán.

K. C. POPOFF
a legjobb **TEA** a világon.

Kizárólag csakis eredeti orosz csomagokban kapható.

Tessék a címre figyelni!

VAJDA J. butorgyári raktára

Nyitrán, Párutca 22.

Ajánlja dús választékú, szilárd és száraz anyagból készült
**háló, ebédlő, uri szoba, szalon
és iroda berendezésekből álló**

RAKTÁRÁT

valamint vas és rézbutorait és saját készítményű kárpitozott butorait

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig,
jutányos áron.

Tessék a címre figyelni!

Hímző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff- VARRÓGÉPEIT

SZLÁVIK KONSTANTIN

Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — **acél-alkatrészekből** állanak az utolsó esavarig.

Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok. —

Javitásokat elfogadok. **Szlávik Konstantin**

mechanikus, optikus.

Árjegyzék ingyen.

HIRDETMÉNYEK a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” részére jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban Nyitrán, Papnevelde-u. 9.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, * * * * * kénsavas káli tartalommal, * * * * *

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA” műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.